

Het roer moet om

Door Frans W. Weisglas

VOLKSKRANT 12 AUGUSTUS 2013

Oud-Voorzitter Tweede Kamer en lid VVD

Op 2 september a.s. houdt premier Rutte de H.J.Schoolezing. HendrikJan Schoo was de helaas te jong overleden oud-hoofdredacteur van Elsevier en columnist van de Volkskrant. Hij was een erudiet en origineel schrijver. Dat de premier juist deze lezing gaat houden wekt grote verwachtingen. Ook omdat Rutte sinds zijn aantreden als minister-president in 2010 weinig of geen grote en diepgaande toespraken heeft gehouden. Oproepen om meer auto's te kopen en bier te drinken hebben de mensen niet erg kunnen overtuigen.

Ook omdat er steeds minder vertrouwen is in het kabinet, in PvdA en VVD en in veel bewindslieden, waaronder Rutte zelf, is het belangrijk dat hij nu met een richtinggevende, inspirerende toespraak komt. Een visie op de rol en positie van Nederland in een periode van voortdurende economische crisis en van steeds verdergaande globalisering. Op de rol van Nederland in Europa, waarbij niet voorop zou moeten staan wat Europa niet moet doen, maar wat Europa voor Nederland betekent en omgekeerd.

Bij vrijwel ieder onderdeel van het beleid van het VVD-PvdA kabinet is de pure noodzaak te bezuinigen het uitgangspunt. Of het nu gaat om het sluiten van ambassades of gevangenissen, om de zorg of om de decentralisatie; het te behalen bezuinigingsbedrag staat voorop en daar wordt dan het beleid op geënt. Laat Rutte in september het omgekeerde doen en met een brede beleidsvisie van dit kabinet komen, buiten de tunnelvisie van het afgesproken bezuinigingsbeleid. De tijd van het steeds opnieuw uitruilen van de bezuinigingskaarten van Wouter Bos moet nu voorbij zijn.

Voor nieuwe bezuinigingen en lastenverhogingen is steeds minder steun. Niet alleen bij de bevolking- ook bij de kiezers van VVD en PvdA - maar ook bij vele vooraanstaande economen en bij belangrijke internationale fora als het IMF en de G24. Een van die vooraanstaande economen is professor Johan Witteveen, VVD-er, oud-minister van Financiën en oud-directeur van het IMF. Herhaaldelijk heeft hij zijn en mijn partijgenoot Mark Rutte opgeroepen te stoppen met het stapelen van bezuiniging op bezuiniging en van lastenverhoging op lastenverhoging. Ik ben het daar zeer mee eens. Bezuinigen en lastenverhogingen ondermijnen het consumenten- en producentenvertrouwen alleen maar verder en hebben een negatieve invloed op de zo broodnodige economische groei. Juist in een tijd van crisis is een impuls in onze economie nodig. Door middel van investeringen, van creatief economisch beleid en van werkelijke hervormingen, bijvoorbeeld op het terrein van het woningbeleid en de hypotheekrenteaftrek. Laat Rutte daartoe een aanzet geven in zijn H.J.Schoolezing!

Welk beleid er ook gevoerd wordt: er is niet alleen een meerderheid in de Tweede Kamer, maar ook in de Eerste Kamer nodig. Tijdens de kabinetsformatie hebben de onderhandelaars van VVD en PvdA en ook de informateurs zich er enorm op verkeken hoe lastig het is voor dit kabinet om in feite een minderheidskabinet te zijn, bij het ontbreken van een meerderheid in de Eerste Kamer. Ook toenmalig Eerste Kamer voorzitter Fred de Graaf was daar veel te rooskleurig over. Het kabinet zal vanaf nu met beleidsvoorstellen veel meer rekening meten houden met het feit dat brede politieke steun noodzakelijk is. Niet door per onderwerp in

achterkamertjes te gaan onderhandelen met verschillende oppositiepartijen, maar door zich tevoren rekenschap te geven welk beleid kan rekenen op breed maatschappelijk en daarmee ook politiek draagvlak. Als daartoe aanpassing van het regeerakkoord nodig is of zelfs verbreding van de coalitie met een of meer andere partijen, dan moet dat in het landsbelang gebeuren. Ook daartoe zou Rutte in zijn toespraak op 2 september een aanzet moeten geven